

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
DEN HELDER**

06 Terug op school

10 Serie: de wederkomst [4]

07 Christelijk nationalisme in VS

Gekomen uit Nazareth

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Na de verzoeking in de woestijn keert de Heere Jezus door de kracht van de Geest terug naar Galiléa. Vervuld met de Heilige Geest zal Hij in de synagogen van Galiléa leren. Van die Geest zal Hij straks spreken als Hij de oude boekrol van de profeet Jesaja opent (vers 18 e.v.).

► 'En Hij kwam te Nazareth, waar Hij opgevoed was'.

Lukas 4:16a

'En het gerucht van Hem ging uit door het gehele omliggende land'. Niet Zijn wonderen, maar Zijn prediking blijkt de spits van Zijn kracht te zijn. De wonderen zijn gericht op de prediking. Hij zal Zijn Koninkrijk doen komen door Zijn Woord en Geest. Door de prediking van het Woord zullen doden gaan horen de stem van de Zoon van God

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE DEN HELDER

Na enkele maanden in gezelschap bijeen te zijn gekomen, ontstaat er in 1948 in Den Helder een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Opperdoes. De kerkdiensten worden gehouden in een klein (gehuurd)

kerkje aan de Janzendwarsstraat. De woning van ouderling A. van de Beek, die aan de kerk vaststaat, doet dienst als consistoriekamer. Nadat het aantal leden met enkele tientallen is toegenomen, vindt op 2 december 1952 de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Op 22 mei 1970 neemt ds. W. Suyker het huidige kerkgebouw (met 130 zitplaatsen) aan de Reigerstraat in gebruik. Hij spreekt daarbij over 1 Koningen 6:7. In 1985 wordt het kerkgebouw uitgebreid met een vergaderzaal en in 2005 wordt het dak van de kerk vernieuwd, waarbij het de vorm krijgt van een piramide. De gemeente telt momenteel 25 belijdende leden en 25 doopleden.

en die deze stem gehoord hebben, zullen leven.

De mensen horen Hem graag. Ze zijn verslagen over Zijn leer, want Zijn Woord was met macht (vers 32). Het zal echter blijken dat menseneer maar een wisselvallige gunst is. Lezen we in vers 22 nog dat zij Hem allen getuigenis gaven en dat zij zich verwonderden over de aangename woorden die uit Zijn mond kwamen, het duurt niet lang of ze zullen proberen Hem van de stelte af te werpen (vers 29). Maar Jezus is ook niet gekomen om Zijn eigen eer, maar om de eer van Zijn Vader te zoeken. Dat blijkt al uit Zijn gaan naar Galiléa. In Galiléa zal Hij het Evangelie prediken, opdat een volk dat verkeert in duisternis en in de schaduw van de dood het licht zal opgaan. Zo komt Hij ook te Nazareth.

Niets goeds uit Nazareth

Wat een diepe vernedering voor de Borg en Zaligmaker. Kan uit Nazareth iets goeds zijn, heeft Nathanaël aan Filippus gevraagd. Vanuit het vrome Jeruzalem keek men met minachting op het Galiléa der heidenen neer. Niet minder werd Hij veracht, Die uit Nazareth kwam en nu in Nazareth komt om daar in de synagoge te prediken. Straks zal boven Zijn bebloede hoofd geschreven staan: 'Jezus, de Nazarener, de Koning der Joden'.

Ziet u Hem daar gaan door Nazareth? Heeft het verwondering gewekt in uw hart dat Jezus in Nazareth is opgevoed? Of hebt u zich eraan geërgerd: Wat moet ik met deze Jezus, Die in Nazareth is opgevoed, in het donkere land van de zonde, in een stad zonder roem en luister?

Wat zijn onze ogen toch gesloten voor het Borgwerk van Christus. Voor de vrome mens is deze Jezus, Die in de weg van vernedering gaat door Nazareth, een steen des aanstoots. Maar er is een volk voor wie Zijn gang door Nazareth tot verwondering en aanbidding leidt. Want doordat Hij in Nazareth is opgevoed en nu door Nazareth gaat naar de synagoge, kunnen

zondaren, die zich nergens op kunnen beroepen, zalig worden. Nu kunnen zondaren, die wonen in het land van de schaduw des doods behouden worden. Er is een mogelijkheid van zalig worden voor de meest diepgezonkene, voor de verst afgedwaalde.

Nu kunnen zondaren, die wonen in het land van de schaduw des doods behouden worden.

Is het voor u al een wonder geworden dat Hij uit Nazareth kwam? Waar u uzelf hebt leren kennen als verblijvende in het land van de duisternis en schaduw des doods? Waar door uw zonden het oordeel des doods als een schaduw over u heen is gevallen en waar u dreigt te stikken in de walm van uw zonden en ongerechtigheden? U moet het belijden: de dood verdient om eigen schuld!

Niet uit Jeruzalem

Er is een Zaligmaker, Die uit Nazareth komt. Ja maar, zegt u, ik dacht dat ik in Jeruzalem moest zijn. In de stad van de grote Koning. Daar heb ik geprobeerd met al mijn goede werken God te behagen. Ik heb alle pogingen in het werk gesteld om mijn hemelhoge schuld te betalen. Maar ik heb het moeten ervaren dat ik het pak van mijn zonde niet ben kwijtgeraakt en dat de schaduwen van de dood niet

zijn geweken. Het is veeleer erger geworden. Alle hoop is me ontvallen. Hoe moet het nu verder?

Deze zoekende ziel hoort van Jezus, Die in Nazareth is opgevoed. Maar Hij is voor hem zo verborgen.

En al hoort hij dat Jezus komt uit het land van de schaduw des doods, opdat voor elk die in het duister dwaalt Zijn Zon een helder licht zal geven, toch moet Jezus Zichzelf aan zijn ziel openbaren, wil hij weten dat Jezus ook in zijn hart het licht doet opgaan.

Met een heilbegerig hart zit hij onder de prediking. En dan hoort hij tot zijn verwondering Jezus spreken tot zijn ziel, zoals Hij dat deed in de synagoge van Nazareth: 'De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden om de armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart; om de gevangenen te prediken loslating en de blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren' (vers 18, 19).

Met stijgende verwondering en met een brandend hart luistert deze heilbegerige zondaar naar deze woorden. Ze zinken als balsem in zijn verwonde hart. Daar wordt in die enkele woorden uit de profeet Jesaja zijn hart verklaard. Want zo gevoelt hij zich: arm en ellendig met een gebroken hart, omdat hij tegen God gezondigd heeft en omdat hij die God zo vertoornd heeft door zijn zonde. Hij weet zichzelf zo gevangen in de banden en de boeien van de dood en hij kan zichzelf niet bevrijden. De vraag doorklieft zijn hart: Wat moet ik doen om zalig te worden? En daar hoort hij: Ik ben gekomen. Daar vallen de schellen van zijn ogen. Daar wordt het raadsel opgelost. Daar gaat het licht op in zijn duistere hart. Daar wijken de schaduwen van de dood. Zo is heden de Schrift in zijn oren, nee, in zijn hart vervuld. Hebt u zich herkend in deze man of vrouw? ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

Zou ik verhalen van... Barak?

Hebreeën 11:32

BARAK

De apostel houdt niet de chronologische orde aan. Het is dus niet de bedoeling van Paulus één voor één de geloofshelden te noemen. Hij kán hen allen niet aan de Hebreeën voorhouden. Hij doet slechts een greep. En dat noemen van enkelen uit die velen dringt hem in de opsomming der getuigen vrij te handelen, zonder de tijdsorde te volgen. Jeftha richtte vóór Simson, hoewel Paulus hem eerst noemt in dit vers. Ook ging Barak Gideon vooraf.

Maar, nog eens zij het gezegd, dit doet niet de minste schade aan het betoog van de apostel. Integendeel, het laat u gevoelen dat Paulus uit de rijke overvloed van de getuigen des geloofs er slechts enkelen noemt. Gods genade, in Zijn volk verheerlijkt, is ook niet te omvatten. Zij is altijd nieuw, altijd anders, maar werkt toch steeds dezelfde verheerlijking van Zijn Naam in de zaligheid der Zijnen. Elk van Gods kinderen wordt langs een eigen weg geleid, door God Zelf bepaald. Maar al hun wegen zijn één in de oefening van het oprechte, zaligmakende geloof, dat een vaste grond is der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet. Daarom verstaat dat volk elkaar.

*Al komt het volk uit verre landen,
Hun harten smelten toch ineen.*

Droevig is wat het Richterenboek van de kinderen Israëls meldt na de dood van Ehud: Zij voeren voort te doen dat kwaad was in de ogen des Heeren! Zal dat volk dan nooit leren?

► Vanwege de vermenging met de Kanaänieten en het dienen van de Baäl heeft de Heere Zijn Israël verkocht in de hand van de koning van Mesopotamië. Op hun noodgeschrei verlosteh Jehova hen door Othniël. Veertig jaar later valt het volk in hetzelfde kwaad. Eglon is de tuchtroede in Gods hand om Zijn volk te verootmoedigen en Ehud is het middel ter verlossing. ‘En het land was stil tachtig jaar’. Na Ehud was Samgar, een zoon van Anath, die sloeg de Filistijnen, zeshonderd man, met een ossenstok. ‘Alzo verlosteh hij ook Israël’.

Maar, er is geen verlaten van de zonde. Zelfs schijnt de verlossing door Samgar daar geen verandering in te hebben gebracht. Immers, Gods Woord gaat in de beschrijving van de afval op Ehud terug, en zegt dat na de dood van deze verlosser Israël voortging te doen dat kwaad was in de ogen des Heeren.

De waarachtige bekering ontbrak. Door zware druk en harde slagen moest het volk het afleren om de knie voor de afgoden te buigen, maar het hart miste de vernieuwing waardoor het met lust zou willen gaan in de wegen des Heeren, om Hem alleen van ganser harte te dienen. Daarom viel het volk terug tot hetzelfde kwaad, niet éénmaal, doch bij herhaling, zodra het meende zich wel te kunnen redden buiten God. Het volk had zichzelf bakken uitgehouwen, gebroken bakken, die geen water houden.

Dat gemis aan ware hartvernieuwing draagt steeds die bittere vrucht, bij een volk in het algemeen en bij elk persoon in het bijzonder. Of zou een vernis van godsdienstigheid in waarheid ons tot God brengen en tot Zijn geboden? Zie slechts naar ons eigen volk. De Heere heeft van oude tijden af Zijn Naam groot gemaakt in de historie van Nederland. Welk land zou Gods daden kunnen roemen zoals ons land? Maar welk volk zonk zo diep als het onze?

► volgende week het vervolg

Verzoening door voldoening

B. van Ojen, Zeist

De reeks "Semper Reformanda" staat onder redactie van predikanten die verbonden zijn aan onze Theologische School. Het is de bedoeling op theologisch verantwoorde wijze informatie te bieden aan geïnteresseerde gemeenteleden. In deze reeks verschenen reeds delen over het verbond en over het Schriftgezag. Recent verscheen een nieuw deel: "Verzoening door voldoening". Via enkele artikelen willen wij dit boek bij de lezers van De Saambinder inleiden. In de hoop dat velen het ter hand zullen nemen en lezen.

Achtergrond

Rond het thema verzoening leven vele vragen. We noemen er enkele. Brengt de Borg Jezus verzoening aan bij God? Of is verzoening een gebeuren in de religieuze ervaring en vernieuwing van de mens? Hoever reikt de verzoening: tot alle mensen of tot de verkorenen? En hoe verhoudt zich deze laatste beperking tot de verkondiging van de verzoening aan alle hoorders van het Woord? Vervolgens: hoe verhoudt zich de boodschap van verzoening door Christus tot een moderne cultuur met grote nadruk op zelfredzaamheid? Roept een lijdende Borg dan niet grote vervreemding op? Maar ook: hoe werkt de verzoening in Christus door in de relaties tussen mensen? Daarna: welke verhouding is er tussen Christus als de lijdende Borg en Christus als de Overwinnaar? Nieuwere publicaties accentueren vooral de overwinning van Christus. Ten slotte: op welke wijze is het geloof in Christus verbonden met het persoonlijk doorleven van het gezondigd hebben tegen God en Zijn recht? Er zijn

mensen die moeite hebben met het spreken daarover in de Heidelbergse Catechismus, de Zondagen 2 tot en met 6. De nieuwe publicatie gaat op al deze vragen in.

Vanuit het centrum

Het boek spreekt vooral positief vanuit het centrum van de Bijbelse boodschap van de verzoening, meer dan dat het alleen een reactie is op allerlei (kritische) vragen. Het gaat om het borgwerk van Christus, dat zich richt op de verheerlijking van Gods Naam en recht in het herstel van de verhouding tussen God en mens. Dit werk van Christus staat in de brede verbanden van het Oude en Nieuwe Testament. In de Schrift en binnen de gereformeerde theologie gaat het om het overbruggen en dempen van de kloof tussen de heilige God en de gevallen mens. Fundamenteel is daarom de beantwoording van de vraag wie deze God is, en wie deze (gevallen) mens is. Christus voldeed aan Gods wil en stilde Gods toorn. Daarom spreken we van verzoening door voldoening.

Het Lam Gods. ◀

Christus voldeed aan Gods wil en stilde Gods toorn. Daarom spreken we van verzoening door voldoening.

Dit verzoenend werk van Christus staat tegen de beslissende achtergrond van Gods welbehagen en eeuwige liefde en vindt haar toepassing in de persoonlijke toeïgening in de weg van wedergeboorte en geloof. Rechtvaardiging en heiliging zijn uitwerkingen van de verzoening in het leven van de zondaar. Deze persoonlijke toeïgening wordt doorleefd als een wonder en richt alle aandacht van het hart op Christus: 'Indien wij nu een andere middelaar zoeken moesten, die ons goedgunstig ware, wie zouden wij kunnen vinden, die ons meer beminde dan Hij, Die Zijn leven voor ons gelaten heeft, ook toen wij Zijn vijanden waren?' (art. 26, NGB).

De opzet

Het boek "Verzoening door voldoening" kent drie hoofddelen: het spreken van de Schrift, het historisch en systematisch perspectief en de praktijk van de verzoening. Het eerste hoofddeel bevat een bespreking van vooral oudtestamentische kernwoorden (hoofdstuk 1, drs. B. van Ojen) en van belangrijke

nieuwtestamentische Schriftgedeelten (hoofdstuk 2, ds. D. de Wit). Het tweede deel geeft aandacht aan de ontwikkeling van de leer van de verzoening in de kerkgeschiedenis (hoofdstuk 3, ds. G. Clements) en bij een aantal moderne theologen (hoofdstuk 4, ds. J.M.D. de Heer). Binnen dit deel wordt ook gevraagd naar de brede verbanden van de verzoening in de geloofsleer (hoofdstuk 5, ds. W. Visscher) en naar de reikwijdte van de verzoening (hoofdstuk 6, ds. J.M.D. de Heer). In het derde deel gaat het om de praktijk van de verzoening: in de prediking en de sacramenten (hoofdstuk 7, ds. P. Mulder), het geestelijk leven (hoofdstuk 8a, ds. J.J. van Eckeveld) en het pastoraat (hoofdstuk 8b, ds. A. Schreuder).

Vooruitblik

In het volgende nummer van De Saambinder verschijnt een tweede artikel dat zal gaan over het spreken van het Oude en van het Nieuwe Testament. Een derde artikel geeft aandacht aan de verzoeningsleer in de kerkgeschiedenis en het geheel

van de geloofsleer. Het vierde gaat over de verzoening volgens een aantal moderne theologen en over de reikwijdte van de verzoening. Het vijfde artikel betreft de verzoening zoals deze centraal staat in de prediking en de sacramenten. Het slotartikel gaat in op de verzoening in het geestelijk leven en de uitwerking van de verzoening in het pastoraat. ♦

▶ wordt vervolgd

N.a.v. Ds. G. Clements e.a. (red.),
"Verzoening door voldoening.
Een theologische verkenning"
(Semper Reformanda Reeks, deel 3);
uitg. De Banier, 2023;
415 blz.; € 32,50.

Terug op school

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

We kennen al sinds de tijd van ds. G.H. Kersten de jaarlijkse predikantenbijeenkomst op de eerste maandag van september. Sinds twee jaar wordt daarnaast elk jaar een interactieve studiedag in januari of juni gehouden. Een korte impressie van de studiedag op maandag 16 januari.

Er was weer voor een afwisselend programma gezorgd door de docenten van de Theologische School. Een programma van luisteren, van bespreken in groepen en gezamenlijke discussie. Ook werd genoten van de broederlijke ontmoeting en de spreekwoordelijke gastvrijheid van het kostersgezin Bal.

Ds. D. de Wit opende de dag. We zongen samen met ds. G. van Manen aan het orgel: 'Zo ik niet had geloofd dat in dit leven...'. De Schriftlezing was uit Markus 9 vers 14-29. Kernachtig werd gewezen op 'Breng hem tot Mij'. Als wij geloven dat we niet kunnen geloven, blijft dit altijd over. Wanneer Christus in het hart en in het ambt centraal staat, dan zal Hij ook nu Zijn heerlijkheid openbaren. De eerste lezing werd door ds. A. Schot gehouden, over 'geloof en geloven'. Zijn uitgangspunt was de catechismusprediking in het algemeen, de aanloop naar Zondag 7, de inhoud van Zondag 7 en de inhoud

van Zondag 23. We hoorden een helder pleidooi voor een zorgvuldige voorbereiding van de catechismusprediking. Daardoor komen de duidelijke, bevindelijke gangen van Sion harmonieus aan de orde in de drie stukken. Ook in de onderscheiding van de mate en de trap van het geloof. Het wezen van het geloof in Zondag 7 en de bate in Zondag 23. Er werd o.a. kennis genomen van de verklaringen van ds. G.H. Kersten en ds. J. van Sliedregt. Een zeer geanimeerde discussie volgde hierop, in een bijzonder broederlijke sfeer. Een voorrecht dat de Heere dit zo gaf!

Na de lunch was het woord aan ds. B. Labee. Hij sprak over 'In het binnenste van hun harten indrukken'. Achtereenvolgens kwam aan de orde: de crisis van de catechese, de kritiek op de catechese en de klem van de catechese. Zonder de eigentijdse vragen te bagatelliseren, moeten we blijven bij de Bijbelse opdracht om

de kernzaken over te dragen aan het volgende geslacht. Dat is in geen enkele tijd eenvoudig gebleken. 'Laten we met ernst en regelmaat blijven spreken van: 'Alzo zegt de Heere'. De motieven daarvoor zijn Bijbels, pedagogisch en maatschappelijk. Dus allereerst omdat de Heere dat van ons vraagt. Ook omdat op jonge leeftijd de beslissingen voor het leven vallen. En omdat onze samenleving erom vraagt. Brakel kan zich niet voorstellen dat een ambtsdrager rustig kan slapen als hij zijn werk niet maakt van catechiseren. Heel eenvoudig op tijd in het seizoen beginnen, het seizoen niet te kort maken en er werk van (laten) maken. Want er moet echt wat geléerd worden! Wanneer het ooit waar is, dan nú, onder de onmisbare zegen van de Heere. Zelfs al kunnen we helaas steeds minder terugvallen op het onderwijs en ook zelfs minder op het gezin. Maar ermee doorgaan, broeders!

Rector ds. G. Clements sloot de dag af met een kort woord over de kennis van God. Het diepe besef en doorleving van Wie Hij is; dat we Hem gaan ontmoeten; hoe de prediking der verzoening daarop voorbereidt; en op welke manier we alleen maar 'zonder verschrikken voor de rechterstoel van Christus kunnen verschijnen'. We zongen tot besluit Psalm 8:1 en 9: 'Heer', onze Heer', grootmachtig Opperwezen...'

In zijn dankwoord benadrukte ds. D. de Wit 'kinderlijk' verblijd te zijn over de ervaren eenheid als broeders van hetzelfde huis. 'De open sfeer in de omgang met elkaar van de ongeveer veertig aanwezigen moge uitstralen naar het geheel van de gemeenten'. ♦

Christelijk nationalisme in VS

ds. G. Clements, Gouda

Na vier dagen van stemmen in vijftien stemrondes is het Kevin McCarthy gelukt om gekozen te worden tot voorzitter van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden.

McCarthy had in deze stemrondes te maken met felle tegenstand van twintig conservatieve Republikeinen. Wie zijn die twintig? In verschillende commentaren viel te lezen dat zij blanke, christelijke nationalist zijn. Er is zelfs een afkorting voor: WCN (White Christian Nationalism). Wie zijn zij? Wat willen ze?

Capitool

Christelijke nationalist in Amerika laten steeds vaker van zich horen. Zij waren betrokken bij de bestorming van het Amerikaanse Capitool op 6 januari 2021. Tijdens de bestorming droegen zij 'Jezus redt'-spandoeken en houten kruizen. Zij voerden een soort kruistocht tegen de verkiezingsuitslag waarbij Donald Trump het veld moest ruimen. In de Amerikaanse commentaren werd het 'blank christelijk nationalisme' (WCN) verantwoordelijk gesteld, een beweging die steeds luider van zich laat horen. Uit hun programma blijkt dat zij willen strijden voor zaken waar wij veel begrip voor hebben. Te denken valt aan het kerstenen van openbare scholen en andere overheidsinstellingen, het terugdringen van abortus, het afnemen van LHBTI-vrijheden, het weren van moslimimmigranten, etc. We mogen dit streven zien als een reactie op de voortgaande secularisatie die het land in de greep heeft. De beweging van christelijke nationalist wordt verder gekenmerkt door een overdreven binding aan de natie en een stil verlangen naar blanke suprematie. Van deze gedachte is Trump een uitgesproken vertegenwoordiger. 'America first', was zijn verkiezingsleuze. Immigranten ziet

► Capitool met vlag.

hij liever uit Noorwegen komen dan uit Afrika. Hierin zit iets tegenstrijdigs omdat immigranten uit Noorwegen nauwelijks meer in de kerk komen, terwijl de zwarte kerken nog vol zitten.

Een verkeerde ijver

De vraag dringt zich op of het opkomende nationalisme niet strijdig is met de christelijke belijdenis. Nationalisme is wat anders dan gezonde vaderlandsliefde en binding aan de eigen geschiedenis. We zingen ook met ontroering het Wilhelmus mee, gedachtig aan de tijd dat Nederland bevrijd werd van de Spaanse bezetter. Nationalisme wordt echter gekenmerkt door overdreven trots voor de eigen natie. Dit nationalisme heeft twee wereldoorlogen doen ontbranden in de 20e eeuw. De huidige agressie tegen Oekraïne heeft ook alles te maken met Russisch nationalisme. Hierbij is sprake van een afgodische verheffing van het eigen volk, terwijl in de Bijbel de volken slechts geacht zijn 'als een druppel van een emmer, en als een stofje van de weegschaal' (Jes. 40:15). Deze Bijbelse bescheidenheid lijkt bij deze Capitoolbestormers geheel te ontbreken. De aanhangers van Trump

plaatsten een galg in de tuin voor het Capitool die bedoeld was voor Biden, de winnaar van de verkiezingen. Behalve deze strop waren er ook veel Bijbelteksten en Amerikaanse vlaggen, meer uitingen van nationalistische ideologie dan van Bijbelse vroomheid.

Onwillekeurig gaan onze gedachten uit naar koning Jehu, die goede dingen deed in opdracht van de profeet Elisa, maar met een verkeerde ijver. Hij was door Elisa tot koning gezalfd 'om het huis van Achab uit te roeien' (2 Kron. 22:7). Toen hij zijn taak volbracht had, verwoestte hij vervolgens de Baälstempel te Samaria en liet hij de Baälspriesters doden. Maar zijn intentie was niet zuiver. Het ging hem ten diepste om zijn eigen troon en niet om Gods troon. Zo liet hij de kalverendienst te Dan en Bethel voortbestaan. De koning ontving geen zegen over zijn optreden. In zijn dagen wisten de Syriërs het hele Overjordaanse in te lijven. De Heere ziet ons hart aan.

Twee rijken

Er is over 'blank christelijk nationalisme' (WCN) een belangrijke studie verschenen door de sociologen Philip S. Gorski en Samuel L. Perry. Het boek draagt als titel "De vlag en het kruis". De schrijvers stellen vast dat een radicaal deel van de Pinksterbeweging de harde kern van deze beweging vormt. De Pinksterbeweging meent dat aan het duizendjarig vrederijk een periode voorafgaat van brede christelijke invloed op alle Amerikaanse overheidsinstellingen. Hoewel dat laatste een aanlokkelijke gedachte lijkt, is het de vraag of de komst van Gods Koninkrijk zo mag samenvallen met de Amerikaanse vlag en natie. Christus zei: 'Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld' (Joh. 18:36). Dat was een van de uitgangspunten voor Augustinus' tweerijkenleer in zijn reactie op de plundering van Rome (410). Aardse rijken zijn vol eigenliefde en gaan ten onder. Het Koninkrijk van Christus kenmerkt zich door de liefde tot God en blijft eeuwig. Als de komst van Zijn Koninkrijk ons uitzien en bede mag zijn, verwachten we het niet van de Amerikaanse vlag maar van 'Hem, Die de banier draagt boven tienduizend' (Hoogl. 5:10). ♦

De inhoud van de preek (4)

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

In deze (voorlopig) laatste aflevering in deze serie over de preek zijn we nog bezig met ‘verkiezing en verantwoordelijkheid’. We wezen reeds op drie artikelen uit het tweede hoofdstuk van de Leerregels van Dordt. Drie aspecten uit de Godsopenbaring lieten we als even waarachtig naast elkaar staan.

We belijden ze alle drie in Goddelijke harmonie, achtereenvolgens: de genoegzaamheid van het offer van de Middelaar, de welmenendheid van de verkondiging, en de eeuwige zekerheid dat alle verkorenen zullen zalig worden. Als eerste de genoegzaamheid van het offer van de Middelaar (DL, II, par. 3). Daarin is geen enkel gebrek. Daarom moeten de rijkdom en de bereidwilligheid van de Zaligmaker in de prediking helder doorklinken. Als tweede daarmee samenhangend de welmenendheid van de

verkondiging (DL, II, par. 5 - zie ook III/IV, par. 8). De Heere speelt geen spel met de mens die onder het Woord leeft. De waarachtigheid van Zijn Goddelijk wezen en van Zijn Woord garanderen dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar daarin dat hij zich bekeert en leeft (Ezech. 33:11). Als derde de eeuwige zekerheid dat alle verkorenen, die allen en die alleen, zullen delen in het offer van Christus en daarom zalig worden (DL, II, par. 8). Dit belijden we als vaststaande feiten. Dat we niet

alles begrijpen, is wat anders. Daarvoor zijn we immers te verduisterd en te beperkt. Het gaat om de verborgenheden van het Evangelie.

Jezus' prediking

Gezien het grote belang, mag dit ons niet slechts uit onze belijdenis duidelijk zijn, maar ook uit de Schrift zelf. Het grote belang van de Goddelijke harmonie van de drie genoemde aspecten uit de Godsopenbaring is duidelijk, zowel uit de Heilige Schrift als uit onze belijdenis. Tussen Schrift en belijdenis is immers geen tegenstelling. Onze belijdenis doet niets anders dan de Schrift in haar organisch verband eerbiedig nasprenken. Vandaar de vraag: hoe preekte Jezus, als het gaat om ‘verkiezing en verantwoordelijkheid’? Laten we luisteren naar een voorbeeld van Zijn prediking. Want wie is een leraar als Hij? We lezen Mattheüs 11 vers 20-30. Deze elf verzen vallen in drieën uiteen. Deze drie delen willen we in de prediking inhoudelijk dicht bij elkaar houden, omdat Jezus dat ook deed!

Verantwoordelijkheid

In de verzen 20 tot en met 24 legt Jezus met klem de verantwoordelijkheid op de hoorders: ‘Toen begon Hij ... te verwijten dat ze zich niet bekeerd hadden’. Verwijten, dat is wat anders dan verbloemen of verontschuldigen. Hij zegt zelfs dat, wanneer met Tyrus en Sidon dezelfde bemoeienissen waren geweest als met Chorazin en Bethsaïda, de mensen zich daar bekeerd zouden hebben. Sommigen vinden dat we niet moeten spreken vanuit de verkiezing, maar Christus deed het wél, en daarom moet de geroepen dienaar van Christus het ook doen! Maar, we moeten natuurlijk meer doen dan uitsluitend appelleren. In de verzen 25 tot en met 27 lezen we namelijk het tweede aspect. Jezus ‘antwoordt’, terwijl er geen hoorbare vraag gesteld is. Bij de schijnbaar vruchteloze Woordbediening in Galiléa richt Hij Zich naar Boven. Hartelijk erkent Hij Zijn Vader en dankt Hij dat Zijn bediening niet tevergeefs zal zijn. Want het welbehagen des Vaders zal door Zijn hand zeker voortgaan. De volvoering daarvan ligt in Zijn handen. Hij zal openbaren aan

▶ De Heere speelt geen spel met de mens die onder het Woord leeft.

wie Hij wil (vers 27b). Het wordt niet aan wijzen en redeneerders, maar aan kleine kinderen geopenbaard. De nieuwgeboren kinderen zullen getuigen van de zekerheid van Gods eeuwig welbehagen in Christus, van Zijn aanbiddelijke, verkiezende liefde, in en door Christus geopenbaard. Dit is één van de weinige keren dat Jezus verheugd is (volgens de paralleltekst Lukas 10:21). De Middelaar verblijdt Zich in Gods welbehagen! Zouden wij er dan over moeten zwijgen, of er wat over moeten fluisteren? Dit loflied zingen we in de prediking van ganser harte na!

Nodiging

Direct na de zielsinnige belijdenis van 'Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U' (vers 26) volgt het derde aspect, de nodiging. Onbevangen breidt de Zaligmaker te midden van zoveel verharding en verblindings – niet alleen toen, ook nu – Zijn armen uit en spreekt Hij de welmenende nodiging uit (de verzen 28 tot en met 30): 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven...'. Hij is er zeker van dat ze zullen komen, uit de bron van het welbehagen. De Middelaar is zo vol van deze zekerheid en van Zijn opdracht om dit te volvoeren en te openbaren, dat Hij Zijn armen niet wijd genoeg kan uitbreiden, want ze zullen komen. Wanneer het ooit waar is dat het van belang is om te letten op het verband van een tekst, dan is het wel hier.

Laten we het in de prediking bij elkaar houden: verantwoordelijkheid, welbehagen en nodiging. Jezus is er ons Zelf in voorgedaan. Dit is het heilig evenwicht van zaken die voor God en Christus niet tegenstrijdig zijn. Laten we vragen om de beléving ervan, dan houdt ons systematiseren op. Laten we verwonderd aanbidden, dan houdt ons verdenken op. Dan is onbekeerd-zijn en ons ongeloof alleen maar eigen schuld. Dan is de genadebron in Christus zo onuitputtelijk rijk. Dan is de Evangelieverkondiging zo ruim en dierbaar. Zo wordt God op het hoogst verheerlijkt en de zondaar op het diepst vernederd. De Gekruisigde kan Zijn armen niet wijder uitbreiden dan Hij aan het kruis deed! ♦

► slot

Hoe Christus de blindgeborene geneest

ds. C.A. van Dieren, Uddel

En zeide tot hem: Ga heen, was u in het badwater Silóam (hetwelk overgezet wordt: uitgezonden). Hij dan ging heen en wies zich, en kwam ziende.

Johannes 9 vers 7

'Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze of zijn ouders?' Deze vraag hoort ook de blindgeborene. Scherp luistert hij naar het antwoord: 'Noch deze heeft gezondigd noch zijn ouders, maar dit is geschied opdat de grote werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.' Die woorden geven hem hoop. En dan strijkt die Rabbi ook nog slijk op zijn ogen. Wat een bemoeienissen! Heeft hij daar genoeg aan? Nee, die man is nog net zo blind als voorheen. In het geestelijke leven kunnen er bemoeienissen en overtuigingen zijn, maar dat is geen grond voor de eeuwigheid. Zeker, als de Heere in het leven spreekt, zal geen leed dat ooit uit het geheugen wissen. Toch moeten zulken met alles zeggen: 'Nog ben ik blind.' Hoe hun ogen geopend moeten worden, weten ze niet, maar Christus weet het wel. Hij zal onderwijs geven.

'Ga heen, was u in het badwater Silóam.' Met deze woorden zendt Christus de blinde naar het laagste gedeelte van Jeruzalem, waar het badwater is. Silóam betekent 'gezonderd' of 'uitgezonden.' De Joden gaven het waterreservoir deze naam, omdat het voor hen een teken was. Zó zou de beloofde Messias tot hen gezond worden. Het was een zichtbare belofte van de komst van de Zaligmaker, Die zou komen om dorstende zielen te verkwikken en onreine zondaren te wassen en te reinigen door Zijn bloed. Wat krijgt 'Silóam' voor de blinde een rijke betekenis. Buiten dat

badwater is hij blind, blijft hij blind en sterft hij blind. Is het zo ook niet voor geestelijk blinden?

Al het ware werk dat de Vader trekt, zal tot Christus komen en door Hem van de geestelijke blindheid verlost worden.

De blindgeborene, die met alles nog steeds blind is, ontvangt het geloof in zijn ziel, dat in dit aangevoerde Middel redding en behoud is. Hij verlaat het aangename plekje waar de Heere tot hem sprak. Hij ziet niet op zijn onbekwaamheid om in Silóam te komen. Voor hem is maar één ding belangrijk. Hij moet naar de aangewezen plaats om behouden te worden. En is hij er gekomen? Zeker, hij is onderweg niet verongelukt. Daar zorgt de grote Koning voor. De grote werken van God moeten immers worden verheerlijkt, maar daar kan de blinde zelf niets aan toe- of afdoen. In Silóam mag hij met het reine, Goddelijke water zijn ogen wassen. O wonder, dan ziet hij voor het eerst het licht in de natuur. Bovenal gaan echter zijn ogen open voor de Schoonste van alle mensenkinderen. 'Hij dan ging heen en wies zich, en kwam ziende.'

Vragen:

1. Wat betekent het in het geestelijke leven: slijk op de ogen en nog blind?
2. Wat is er te zeggen over het feit, hoe de blinde naar Silóam ging?
3. Waar wijst ons het badwater zo rijk op?

De jongste dag: een indrukwekkende dag

ds. J. de Kok, Westkapelle

Daar staan de miljarden voormalige wereldburgers op de wolken van de hemel. Plots is er een geluid dat langzaam aanzwelt. Een allesoverheersend geluid. Welk geluid? De Schrift noemt het 'gedruis'.

Er wordt
een gedruis
gehoord,
als van een
enorme
waterval.

Dit woord 'gedruis' wordt soms gebruikt voor het geluid van een enorme waterval, soms als het geluid van een enorm onweer. Alle blikken zullen zich wenden naar de plaats waar het machtige geluid vandaan komt...

We lezen dit in 2 Petrus 3:10: 'Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden' (lees ook de kanttekeningen). De hemelen en de aarde zullen voorbijgaan. Ze zullen 'voorbijgaan'. Dat is: langs iets gaan, een daad die enige tijd duurt. Dit zal een enorm gezicht zijn. Majestueus. Moeten we hier denken aan de woorden van Christus Zelf uit Mattheüs 24:29? Dat zou heel goed kunnen, hoewel bijvoorbeeld Matthew Henry een 'zinnebeeldige betekenis' aan dit tekstwoord geeft.

Inferno van vuur

De aarde, de zon, de maan, de sterren, ze zullen allemaal in een inferno

van vuur aan ons oog voorbijtrekken. Hoe weten we dat deze zaken plaatsvinden, terwijl wij op de wolken van de hemel staan? Ook dat is niet zo moeilijk: 'En ik zag een nieuwen hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer' (Openb. 21:1).

Hoe kan er een nieuwe aarde komen als daar mensen op leven? Nee, wij zullen dan elders zijn. Op de wolken. Op de zwartgeblakerde aarde zal een nieuwe schepping zijn. Hoe en wat weten wij niet goed. Zal God ineens scheppen, zoals bij de scheppingsdagen? Of zal de nieuwe schepping zich niet kunnen ontpoppen tijdens die enorm lange tijd waarin alle mensen geoordeeld worden voor Gods rechterstoel? Trouwens, er is dan geen tijd meer. Dan zullen wij ervaren wat Mozes zegt in Psalm 90:4: 'Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en als een nachtwake'.

Laten we terugkeren naar de wolken waarop wij staan zullen. De aarde, de

planeten, de sterren, ze zullen in het enorme gedruis langs ons heentrekken. Terwijl wij op de wolken van de hemel zijn, zullen we een inferno van vuur over de aarde zien gaan. Alles wat op de aarde is, zal door het vuur verbrand worden. Daar moet u eens over nadenken! De huizen waarin we wonen, zullen verteerd worden door vuur. Uw keurig aangelegde tuin, uw meubels, uw zuurverdiende auto, jullie speelgoed, alles waar we ons zo druk over gemaakt hebben in dit leven, het zal door het vuur worden verteerd. Alle dikke dossiermappen die ons uren en uren hebben gekost, alle contracten, boeken, alles... Er blijft niets van over. Alleen een zwartgeblakerde massa, een zwartgeblakerde aarde.

Ook de hemelen

Er gebeurt nog meer. Niet alleen de aarde zal door vuur gezuiverd worden, ook de hemelen. Nee, niet de woonplaats van Gods heerlijkheid. Een vuur zal door de dampkring gaan, een vuur door het heelal. Wij kunnen ons daar geen voorstelling van maken.

Eén ding weten we wel. Het zal een vreselijk gezicht zijn voor de onbekeerden. Ze zien iets van wat hen te wachten staat. Immers, ze zullen voor altijd in de poel des vuurs geworpen worden. O, heerlijk zal het zijn voor Gods kinderen: 'En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde!' God gaat scheppen. Hij zal nieuwe hemelen en een nieuwe aarde scheppen. De zwartgeblakerde aarde zal weer vol worden van de heerlijke schepping Gods. Alles zal weer zuiver worden, zal weer heerlijk worden, zoals wij het nooit gekend hebben. Een vreselijk gezicht voor de goddelozen. Nimmer zullen zij die nieuwe aarde betreden. Nimmer zullen zij de nieuwe hemelen aanschouwen. Nooit zullen zij die met één zonde kunnen bevleken. Ze zal geheel zuiver blijven.

Heerlijk gezicht voor de gezaligden. Een aarde waar de gevolgen van onze zonden geheel uitgewist zijn! O, heerlijk uur. O, Goddelijke kracht. O, Goddelijke majesteit! Woorden schieten tekort om uit te drukken hoe dit alles zijn zal. We zullen moeten zeggen met de koningin van Scheba: En zie, de helft is mij niet aangezegd (1 Kon. 10:7). ♦

► wordt vervolgd

De verhoogde Christus Samuel Rutherford

uitg. De Banier; 469 blz., € 39,95.

"De verhoogde Christus" is deel VI-A in de serie 'Theologische werken van Samuel Rutherford'. Deel VI-B verschijnt dit najaar. Ook het nu verschenen deel is betrouwbaar vertaald door de ijverige Ruth Pieterman en wordt ingeleid door ds. J.A. Kloosterman, hersteld hervormd predikant.

In "De verhoogde Christus" kijken we Rutherford in het hart. Aan de hand van Johannes 12:27 tot en met 33 geeft hij een diepgaande beschouwing van het lijden van Christus. Hij beschouwt en beschrijft dat niet slechts, het gaat hem vooral om de praktische kennis van Christus en het geestelijke onderwijs dat hier voor Gods kinderen te vinden is.

Bladzijde na bladzijde put Rutherford zich uit om de liefelijkheid en de schoonheid van de lijdende Borg uit te stallen. Opnieuw treft de rijke taal waarover hij beschikt.

In aangrijpende beelden en pastorale woorden vol doorleefde vroomheid neemt hij zijn lezers mee in dit verheven onderwerp,

geeft hij raad aan radelozen en wijst hij dolenden de weg. Vaak schiet zelfs zijn woordenschat te kort, vindt hijzelf, en komt ook hij bij het aanduiden van de kennis van Christus niet verder dan 'het hanteren van de blindenstok' en blijft het bij wat spelen 'aan de randen en marges van de kennis van Christus'. Hij zegt nog maar bezig te zijn met het leren spellen van de grondbeginnelen van 'de catechismus van Christus'. Dit is geen boek om in een week uit te lezen, niet omdat het moeilijk zou zijn (het is niet moeilijk), maar omdat iedere bladzijde vraagt om overpeinzing en meditatie.

Zo'n boek als dit van Rutherford zou sommigen in deze ondergaande wereld kunnen aansporen om veel theologisch geredetwist te staken en elkaar te wijzen op waar het in deze laatste dagen echt over gaat. Rutherford: 'O, de Evangeliegeest, de Evangelie-stijl van de prediking, de verborgenheid van de vrije genade, dat één ons, één greintje van de geestelijke en praktische kennis van Christus meer te waarderen is dan talentponden, ja scheepsladingen of bergen van de kennis van de stomme schoolletter'. Dit boek is veel meer dan deze vier tientjes waard.

J. van 't Hul, Lieren

Dankpsalmen. Koraalbewerkingen voor orgel Kees van Eersel

uitg. Inventione; € 14,95.

De bundel die voor mij op de lessenaar staat, is gecomponeerd door de bewaarde organist Kees van Eersel, tot aan zijn pensioen tientallen jaren organist in de Grote Kerk te Goes. Iedere psalm heeft twee voorspelen en twee koraalzettingen, één ritmisch en één isoritmisch. Het betreft een jubileumbundel van Inventione (www.inventione.nl), een uitgeverij die streeft naar het uitgeven van kwalitatief hoogwaardige composities die geschikt zijn voor liturgisch en didactisch gebruik. De moeilijkheidsgraad is bewust laag gehouden. Dat is te merken. Deze composities in verschillende stijlperiodes, speel je eigenlijk zo weg. De kunst is om met gevoel in mooi lijnenspel het verhaal van de muziek de gemeente in te dragen. Dat vraagt enige vaardigheid, maar met deze bewerkingen is dat een mooie uitdaging. Voorspel 1 van

Psalm 26 is genoteerd met een voor iedereen herkenbare melodie in de uitkomende stem. Prachtig klinken enkele chromatische loopjes in de omspeling. Voorspel 1 van Psalm 65 is echt een voorspel waarbij de luisteraars verrast het hoofd zullen opheffen naar het orgel. Ik besef dat smaak persoonlijk is, maar ik ben ook erg onder de indruk van voorspel 1 van Psalm 138. Zomaar een roerfluit 8' of holpijp 8' in de omspeling, en een mild tongwerk met tremulant als uitkomende stem, geeft fraaie muziek. Wat kun je daarvan genieten.

Psalm 149 is wat gematigd modern. Ik vermoed dat de gemiddelde kerkganger hiervan wat minder gecharmeerd is. Datzelfde geldt voor de koraalzettingen. De ritmische zettingen klinken nogal steriel. De isoritmische bevatten regelmatig zo'n dissonant dat ik me afvroeg waarom de uitgever dit heeft laten staan. Desalniettemin is de bundel zeker het aanschaffen waard, waarbij ik dan vooral doel op de voorspelen. Ik zou deze composities willen typeren als eenvoudige kunst en daarom als bijzonder passend voor de eredienst.

ds. H.J. Agteresch, Werkendam

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Doetinchem,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
te Den Haag-Scheveningen,
ds. B. Labee te Veenendaal;
te Waupun (Wisconsin, VS),
ds. C. Sonneveld te Alblasserdam.

Bedankt

voor Benthuizen,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
voor Berkenwoude,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
voor Terwolde-De Vecht,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 176, gemeente Enschede
- wijzigen bij koster, kerkbode,
zending en Bijbelkring: het nieuwe
mailadres van de familie Schokker is:
w.schokker127@gmail.com

Berichten

Beeld: RVD

PRINSES BEATRIX JARIG

Op Deo volente 31 januari mag onze oudvorstin, Hare Koninklijke Hoogheid prinses Beatrix, haar 85ste verjaardag gedenken. Namens de lezers van De Saambinder willen we haar van harte feliciteren. Dat de God aller genade haar voor tijd en eeuwigheid goed en nabij zou willen zijn. We bidden haar dit toe met de berijmde woorden uit Psalm 20:1: 'God doe in gunstrijk welbehagen, uit Sions tempelzalen, om u te helpen en te schragen, Zijn zegen nederdalen'.

Redactie De Saambinder

ZENDINGSMORGEN IN SLIEDRECHT

Op zaterdag 11 februari belegt de zendingscommissie te Sliedrecht een regionale zendingsmorgen in de Boazkerk (Rondo 325). Het thema is: 'Een ieder hoorde hen in zijn eigen taal'. Om 10.00 uur opent ds. H.J. Agteresch de bijeenkomst. Willem en Esther van de Bruinhorst verrichten namens Wycliffe Bijbelvertalers Bijbelvertaalwerk op Papoea-Nieuw-Guinea. Zij zullen vertellen over hun werk en ervaringen. Namens ZGG, die het werk ondersteunt, spreekt P. Eikelboom.

De Boazkerk is goed bereikbaar per auto, of per trein (tegenover de halte Sliedrecht-Baanhoek van de spoorlijn Dordrecht-Geldermalsen). Er is een crèche voor de kinderen.

OPEN DAG IN ALKMAAR

Op zaterdag 28 januari houdt evangelisatiepost Bij de Bron in Alkmaar open dag. Er is een presentatie over het werk op de post en er kan een stadswandeling onder leiding van een gids worden gemaakt. Ook is er een workshop en een knutselworkshop voor kinderen. Vanaf 10.00 uur is de inloop, tussen de middag is een lunch beschikbaar. Om 15.00 uur sluiten we in de Vrijheidskerk (Hobbemalaan 2) af met een concert van het koor Chenanja en het muzikaal ensemble Con Passione. Voor meer informatie zie www.bijdebronalkmaar.nl

WEBINAR MELDPUNT SEKSUEEL MISBRUIK

Het Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken houdt op 31 januari en 16 februari een webinar over seksueel misbruik binnen kerkelijke relaties en gezinnen. Het webinar is voor iedereen gratis toegankelijk en wordt live uitgezonden van 20.00 tot 21.00 uur. Aanmelden kan door te mailen naar info@meldpuntrefkerken.nl (datum van deelname vermelden). Na aanmelding neemt u anoniem deel. Het Meldpunt is tijdens kantoor tijden bereikbaar onder nummer 06-10815664.

ZANGAVONDEN

Gouda - Kerk Geref. Gemeente, zat. 28 jan., 20.00 uur, Gerben Budding, orgel (met samenzang).

Tholen - Rehobothkerk, zat. 28 jan. 14.00 uur, Zeeuwse kinderzangmiddag o.l.v. Lydia van Lith en Peter Wildeman, t.b.v. het deputaatschap Bijzondere Noden (Oekraïne); opgeven via e-mail: lydiavangurp@hotmail.com

Yerseke - Herv. Kerk, vr. 3 febr., 19.30 uur, jeugdkoor David, mannenkoor Ethan, leiding ds. C. van Krimpen, lezing over de watersnood door wethouder M. Both; collecte voor nieuwbouw Siloah locatie Yerseke; toegang vrij.

Goes - Grote kerk, zat. 4 febr., 19.30 uur, psalmzangavond rond watersnoodherdenking, met diaklankbeeld en organist Pieter Heykoop, leiding ds. M. Karens; collecte t.b.v. Bijbelverspreiding Moldavië; toegang vrij.

Kerkdiensten

ZONDAG 29 JANUARI 2023

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 14.30 uur stud. J.M. Evers; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. G. Clements en 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. G. Clements; **Bodegraven** 10.00 (Schoolkerkdienst) en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur ds. W. Mouw; **Burgh-Haamstede** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 uur ds. P. Mulder en 19.00 uur ds. W. Harinck; **Capelle aan den IJssel-West** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Deventer** 10.00 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Dinteloord** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Doetinchem** 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Dordrecht** 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Eindhoven** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enschede** 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. J. Schipper; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 18.30 uur

ds. M. Karens; **Hoofddorp** 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Hoogeveen** 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Houten** 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 16.30 uur ds. C. Harinck; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 18.00 uur ds. A. Schot; **Kesteren** 18.30 uur stud. R.T. Michielse; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 15.00 uur stud. A.E. Brijder; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 16.00 uur ds. M. Karens; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 19.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Lelystad** 9.30 en 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Marknesse** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Meeuwen** 9.30 en 14.30 uur stud. R.T. Michielse; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur stud. J. Janse; **Melissant** 18.30 uur stud. J. Janse; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 15.00 uur ds. J. Beens; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; **Nieuworp** 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse en 14.00 uur ds. D. de Wit; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Nieuwerkerk** 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Oostkapelle** 9.30 uur ds. C. Harinck; **Oostvoorne** 15.00 uur ds. L. Blok; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; **Poederroijen** 9.30 en 17.00 uur stud. J.M. Evers; **Poortugaal** 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Poortvliet** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Puttershoek** 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikerveer** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 19.15 uur ds. J.

IJsselstein; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A.T. Huijser; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 15.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Rotterdam-IJsselmonde** 14.30 uur ds. C. Sonneveld; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Sint Philipsland** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Soest** 15.30 uur ds. H. van der Heiden; **Spijkernisse** 15.30 uur ds. P. Mulder; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 19.00 uur ds. B. Labee; **Terneuzen** 15.00 uur (H.D.) ds. A.P. Baaijens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 14.30 uur ds. G. van Manen; **Tholen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Vlissingen** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuij; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Wierden** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.30 uur ds. H. Brons; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Verschuure.

DINSDAG 31 JANUARI 2023

Aalst 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Alphen aan den Rijn** 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Sprang-Capelle** 19.30 uur (voor de zending) ds. G.P. van Nieuw Amerongen.

WOENSDAG 1 FEBRUARI 2023

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Berkenwoude**

19.30 uur ds. J. Schipper; **Brakel** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Goudswaard** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. F. Mulder; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Meeuwen** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. C. Harinck; **Nisse** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 19.30 uur stud. A.E. Brijder; **Ouddorp** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Oude-Tonge** 19.30 uur (Herdenkingsdienst) ds. C.J. Meeuse; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Rotterdam-Alexanderpolder**

19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Soest** 19.30 uur ds. W.A. Zondag; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Woerden** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Zwolle** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 2 FEBRUARI 2023

Barendrecht 19.30 uur ds. M. Joosse; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. M. Karens; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. G. Pater; **Rhenen** 19.30 uur (Israëldienst) ds. A. Schot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 29 JANUARI 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur (Bijbeluur) evang. H.J. van den Boogaart; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur ds. M. Karens; **Rotterdam** (Gouwstraat 36-b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00, 16.00 uur evang. S. de Visser.

Advertenties

Onze school zoekt een:
directeur-bestuurder

Neem contact op met Dick Both
(06 36 33 67 89).

BASISSCHOOL de Wittenberg
SCHERPENZEEL

op goede basis samen groeien

Kijk voor meer informatie op:
www.dewittenbergschool.nl

en

- een **onderwijsassistent** (zo snel mogelijk)
- **leerkrachten**
- **ljo-studenten** (m.i.v. het cursusjaar 2023-2024)

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Uddel; Vakantiewoning, vanaf nu weer te huur. Landelijk, rust en ruimte. 2 pers. Slp. b.g. Info 06-12931557

Te huur: Chalet 6 tot 8 personen op een camping op de **Veluwe**. In voor- of naseizoen. Tel. 06-16723091

Te huur: stacaravan op camping "De Meuleberg" in **Elspeet**. 6 slaappleaatsen. Vrij vanaf meivakantie tm 14 juli en na 14 augustus. Voor inlichtingen: 075-6351880/06-29343084

Teken nu in bij boekhandel voor prachtige **puzzel De Christenreis** van 1000 stukjes! Tot 1 april € 17,50, daarna € 22,50. Let op: 3e druk puzzel van De brede en smalle weg bijna uitverkocht. Meer info: www.ramshoorn.nl / 0622780238

Julia's
baby- en kinderkleding

Kleding voor het hele gezin bij Julia's Baby- en Kinderkleding in Kootwijkerbroek! Kijk voor de nieuwe collectie op onze webshop juliaskleding.nl of kom naar de winkel. Ook voor Cóndor Beenmode en accessoires bent u bij ons aan het juiste adres.

Begrafenisverzorging M. van Hees

078-6762273

Persoonlijke begeleiding en aandacht staan bij ons centraal.

Altijd en overal te ontbieden.

Vanuit christelijke overtuiging verzorgen wij alleen begravenissen.

Hoeksche Waard en omgeving

vanheesbegrafenisverzorging@gmail.com
www.begrafenis-hoeksewaard.nl

**PSALMZANGAVOND TGV 70 JR.
WATERSNOODHERDENKING
(MET DIA-KLANKBEELD !)
GROTE KERK GOES**

D.V. ZATERDAG 4 FEBRUARI
19,30 uur • Toegang vrij !
Organist: Pieter Heykoop • Col. Bijbels voor Moldavië
Leiding: Ds. M. Karens • **Kerk verwarmd !**

Geniet van uw vakantie in een compleet ingerichte CHALET of LODGE (5 tot 7 pers.) in Frankrijk, Spanje of Oostenrijk
Info: 0653895937 www.familylodges.eu

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!
Safaritent/stacaravan/kampeerplaats.
Kijk op www.dewelblok.nl
Tel. 0111-482523

Cursussen Oudvaders

Lees eens een boek van Boston, Rutherford, Owen, Immens of de Institutie van Calvijn.

Leerzaam voor iedereen.

Voor meer info bezoek de website of bel 0118-583025 / 0172-532796

Congres Vianen
D.V. vrijdag 3 februari 2023

Sámen leven - Hoe één zijn we?
In een geïndividualiseerde samenleving staat het recht van de gemeenschap onder druk. Wat bindt ons samen? Aanmelden mogelijk tot 30 januari.
www.vgs.nl/congres2023

Congres Vianen is een initiatief van
Driestar educatief, ROV, Reformatorisch Dagblad, Guido de Brès-Stichting, RMU, VBSO, KOC en VGS.

ROSAHMODA
BABY- EN KINDERKLEDING

WWW.ROSAHMODA.NL
INFO@ROSAHMODA.NL

Geef jij straks in Ochten leiding aan een breed palet van onderwijsvormen?

DIRECTEUR SÉBASCHOOL
Voor onze basisschool zijn wij op zoek naar een gedreven directeur met oog voor onze kinderen, oog voor de talenten van ons personeel en hart voor onderwijs en vorming.

DIRECTEUR REHOBOTH ONDERWIJS EN ZORG
Wij zoeken een directeur met hart voor kinderen in het speciaal (basis)onderwijs. We hebben iemand nodig die samen met een ervaren team zorgdraagt voor kwalitatief onderwijs en goede zorg.

Ben je benieuwd naar één van deze functies?
Kijk op onze websites: seba-rehobothschool.nl/vacatures en werkenbijrehoboth.nl of neem contact op met J.A. Zwerus (06-40464765), directeur-bestuurder van de VCOG (Sébaschool) of D. Trouwborst, bestuurder van Rehoboth Onderwijs en zorg (06-19955935).

Uw brief en CV ontvangen we graag uiterlijk D.V. 3 februari 2023 en kunt u sturen naar administratie@sebaschool.nl of uploaden via werkenbijrehoboth.nl

Adres
**Het Katsland 4-6
4051 KA Ochten**

- ✓ AMBTSKLEDING
- ✓ KOORKLEDING
- ✓ ROUWKLEDING
- ✓ HERENKLEDING
- ✓ MAATKOSTUUM
- ✓ BRUIDEGOMKLEDING

Klamar's
FASHION BY ROBBERT

's-Gravenstraat 63
's-Gravenpolder
06-14531528

Voor openingstijden en mogelijkheden voor een privé-afspraak, zie www.klamarsfashion.nl

Zelfstandige woonruimte gezocht voor
alleenstaande moeder met dochter (2jr).
Omgeving Woudenberg. Alle reacties
zijn welkom. Tel. 0620364469

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en béschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Benny Vos T 0548 540 053
Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Begrafenisonderneming
Treur

tel. 030 692 42 58
06 573 156 89

info@begrafenisondernemingtreur.nl

begrafenisondernemingtreur.nl

Een warm welkom bij **B&B No35 in ELSPEET** inclusief een heerlijk ontbijt.
Dichtbij **BOS & HEIDE**. Evt. **KADOBON**.
www.bb35elspeet.nl / 06-33010623

Maak gebruik van onze service aan huis.
Prachtige collectie PVC vloeren.
Voor advies, egaliseren, leveren en leggen.
06-19557166 **De Vloerenkoning.nl**

**Op zoek
naar een baan
met betekenis?**

**Voor de klas =
waardevol werk!**

Goed voor nu en later!

KIJK VOOR INFORMATIE OP:
DOCENTWORDEN.VANLODENSTEIN.NL

Wernsen Bouw en Handel in Harskamp
zoekt een **logistieke allrounder**.

Steek jij graag de handen uit de mouwen
en heb je affiniteit met bouwmaterialen?

Houd je van afwisseling en uitdaging?

Dan is dit jouw kans! Jouw taken bestaan

uit het bijhouden van ons magazijn

en buitenterrein, het klaarmaken van

bestellingen en het laden en lossen van

goederen. Zullen we afspreken?

Bel of app met Arjen: 06-82516382

Bezoek onze
online open dag
11 februari

**'Gaandeweg
ontwikkelde ik
mijn eigen stijl'**

Marianne van Leeuwen, student Ad-pep

**Studeren
met betekenis**

Pabo Pedagogiek Ad-pep

Lerarenopleiding voortgezet onderwijs Masters

driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool
Driestar educatief

12e BETUWSE MANNENZANG
 Grote of St. Maartenskerk in Tiel
 D.V. vrijdag 3 februari 2023, 19:30 uur
 Niet-ritmische psalmzang met
 bovenstem, orgel en trompetten!
 Toegang uitsluitend mannen.
 Info: www.betuwisebovenstemgroep.nl

Vegan D (met D₃ en D₂) van Neolife
 draagt bij aan:
 * de opname van calcium en fosfor
 * verhoging van de weerstand
 * behoud van botten en spierfuncties
 Jan. aanbieding | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
 VAN DIVERSE MERKEN
 RUIJME ERVARING IN
 ZAAL- EN KERKORGELS**

**VERTROUWDE
 KLANKEN...**

BROUWER
 PSYCHOLOGEN

**Psychologische hulp voor
 kinderen en volwassenen**

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerspsychologen.nl.
 Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

Bureau Mark.

PARTICULIER ONDERZOEKER
 PSYCHOSOCIAAL THERAPEUT

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureaumarck.nl

bureaumarck.nl

Stolk Orgels

NIJEUWERKERK AAN DEN IJSSEL KRABBENDIJKKE
 VRIJHEIDSLAAN 55 OOSTPOLDERWEG 15
 2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL 4413 NN KRABBENDIJKKE

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

Behoeftte aan een RELATIE?
 Persoonlijke Reformatorische
 bemiddeling. www.refo-relatie.nl
 Tel. 06-17329621

*Begrafenisonderneming
 de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
 van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

**Van der Boom
 Boeken en Muziek**

Voorstraat 41
 3245 BG Sommedijk
 Telefoon 0187 - 48 26 14
www.boekhandelvanderboom.nl
 E-mail: info@boomboek.nl

BOEKEN EN MUZIEK
 VAN DER BOOM

**Vakantiewerk
 Werken
 waar liefde
 woont**

Wil jij een vakantiebaan waarin je verschil kunt maken voor de ander?
 Kom dan werken bij Cedrah! Wij maken het verschil door een thuis te bieden voor ouderen, vanuit de Bijbelse opdracht om naar elkaar om te zien.

Gratis verblijf in Eben-Haëzer Middelburg. Check de website!

Meer weten?
cedrah.nl/vakantiewerk

Cedrah
 Wonen • Zorg • Diensten

DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELCD'S

Makkelijker
dan een
cd-speler

 FamilyStream

Luister
nu gratis
1 maand
mee!

www.familystream.com

GEZINSCAMPING
IN FRIESLAND

- Bosrijk gebied tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENHOEK.NL

Praktijk
den Uijl

Doe het ondenkbare,
doorbreek het geheim.

Individuele en/of groepstherapie
bij seksueel misbruik, fysiek
of emotioneel geweld.

Luister ook eens de podcast via onze site.

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

I www.praktijkdenuijl.nl

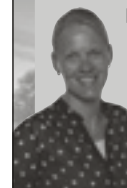
Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Nieveen car detail, uw partner op het
gebied van **autoreiniging**, regio R'dam.
Een premium was, bescherming van uw
lak en geur verwijderen behoren tot onze
specialiteiten. Tel. 06-83558362

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw
of armoede? Stichting kleinsteun.nl
luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Bent u ook op zoek naar mooie
raambekleding? Wij komen vrijblijvend
bij u thuis adviseren! We nemen naast
veel kleur en stofstalen ook jarenlange
ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314
of kijk op wiltraamdecoratie.nl

HULP NA EEN *ongeval*

Bent u slachtoffer van een
ongeval? Heeft u hierdoor
schade? DB Letselschade
kan u geheel kosteloos
begeleiden bij het verhalen
van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoerisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

PROFIJT
ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers,
boeken ter recensie en vragen voor de
rubriek "Vraag en antwoord" naar:**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvtul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten en
beroepingswerk**

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

**Advertenties en familieberichten
aan Verloop drukkerij**

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen

(bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2EO
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

EEN LIED IN DE HERBERG

Het was een hele drukte in de smederij. De smid sloeg op het aambeeld dat de vonken ervanaf sprongen.

'Goedemorgen!' riep Hendrik. De smid hield op en keek Hendrik aandachtig aan. 'Goedemorgen', zei hij toen blij verrast. Net alsof hij hem kende.

'Kent u mij?' vroeg Hendrik verwonderd. 'Of ik u ken!' antwoordde de smid. Hij veegde zijn handen aan zijn manchester broek af en drukte Hendrik stevig de hand.

'Ik heb u volgens mij nooit gezien', antwoordde Hendrik. Hij keek de smid nog eens goed aan. De smid liep naar een plank en pakte een versleten Bijbel. 'Hij is niet meer zo mooi als toen ik hem van u kocht...', zei hij.

'Van mij?' vroeg Hendrik verbaasd. 'Ja, van u, maar hij is nu oud'.

'Ik zie liever een oude Bijbel dan een nieuwe', antwoordde Hendrik. 'Dat is een teken dat u hem veel hebt gebruikt'.

'Gebruikt...? We zijn al jaren onafscheidelijke vrienden', zei de smid. Hij drukte de Bijbel tegen zijn kiel.

'Het is een voorrecht dat u dat kunt zeggen. Waar hebben we elkaar dan ontmoet? Ik ben hier nooit eerder geweest'.

'Kom mee naar binnen', zei de smid. Hij liep de woonkeuken binnen.

'Neem een stoel', nodigde de smid uit. Hij schonk voor allebei een mok koffie in.

'Drink die eerst eens op', zei hij vriendelijk.

'Ik ben zo blij dat ik u weer ontmoet'.

Even later schoof de smid de lege mok van zich af. 'Weet u..., ik was de soldaat die acht jaar geleden in de kazerne als eerste een Bijbel van u kocht. Ik heb de datum opgeschreven. Kijk maar'. Hij liet het schutblad van de Bijbel zien.

'Die datum zal ik nooit meer vergeten', zei de smid. 'Ik ben in dit dorp geboren. En zoals u weet is bijna iedereen hier rooms'. ♦

vervolgverhaal | Geesje Vogelaar-van Mourik - uitg. Gebr. Koster

Storm!

'Psalm 107:12, juf!' 'Ja, dat is goed!' Samen zingen we de psalm, die de kinderen zo vaak opgeven.

We zien het al helemaal voor ons. Enkele vissers komen terecht in een storm, waardoor hun kleine vissersbootje omhoog en omlaag gesmeten wordt. Vissers, die hun best moeten doen om het schip en zichzelf te redden. Ja, we begrijpen best dat die vissers in zo'n storm de grote kracht en macht van God ervaren en dat diezelfde vissers zich dan zo klein en zo onmachtig kunnen voelen. Wie zal hen redden? Veel vissersschepen liggen nu aan wal, ze varen niet meer, want er is storm. Storm aan wal, want de vissers kunnen niet meer genoeg geld verdienen met vissen. Ze doen hun best om deze storm te stoppen, maar ze kunnen het niet. Ook nu voelen ze zich zo klein en onmachtig. Wat moeten ze doen?

Ook al ben jij geen visser, toch kunnen er ook stormen in jouw leven zijn. Bijvoorbeeld: je oma is erg ziek, je vader kan niet werken, er is veel ruzie thuis of je wilt een nieuw hart (het allerbelangrijkste), maar je weet niet hoe? Dan voel jij je ook klein en onmachtig. Wie kan jou helpen? Het antwoord op deze vragen kun je vinden in diezelfde psalm. In Psalm 107:28-29 staat: 'Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, zo voerde Hij hen uit hun angsten. Hij doet den storm stilstaan, zodat hun golven stilzwijgen'. Roep tot de HEERE!

'Psalm 107:12, juf!' 'Ja, dat is goed, maar dan zingen we ook vers vijftien: Hij doet den storm bedaren, de golven zwijgen stil'. ♦

Leestip: Psalm 107:23-32

M. Snellen-Nijsink, Veenendaal

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Door Christus en via engelen

Is de wet nu rechtstreeks aan Mozes gegeven of door de engelen 'besteld in de hand van de middelaar'?

Eenheid beide Testamenten

De vraag lag nog niet bovenop, maar sluit wat aan op de vorige achterpagina. Hoe heeft Mozes op Sinaï de wet ontvangen? We lezen in het Oude Testament: 'En Hij gaf aan Mozes, als Hij met hem op den berg Sinaï te spreken geëindigd had, de twee tafelen der getuigenis, tafelen van steen, beschreven met den vinger Gods' (Ex 31:18). Bij dat woord 'Hij' schrijft de kanttekening (22): 'te weten de HEERE'. Maar we lezen in de brief aan de Galaten (3:19) dit: 'Waar toe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het Zaad zou gekomen zijn, Wien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des middelaars'.

We moeten het Oude en Nieuwe Testament onlosmakelijk aan elkaar verbinden en daarmee ook alle Schriftwoorden die de Heilige Geest ons overleverde. Daarbij wordt er meerdere keren in Gods Woord gesproken over engelen en hun Hoofd bij het geven van de wet. Allereerst wijzen we op de woorden van Mozes zelf in de afscheidsrede uit Deuteronomium 33: 'De HEERE is van Sinaï gekomen en is hunlieden opgegaan van Seïr; Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran en is aangekomen met tienduizenden der heiligen; tot Zijn rechterhand was een vurige wet aan hen' (vs. 2b). Onze kanttekenaar laat ons weten dat het gaat om de engelen: 'Versta de miljoenen der heilige engelen, welker Hoofd de Zone Gods is' (kt. 5). Vervolgens letten we op de rede van Stéfanus in Handelingen 7. Als hij het leven van Mozes tekent, spreekt hij: 'Deze is het die in de vergadering des volks in de woestijn was met den Engel, Die tot hem sprak op den berg Sinaï, en met onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons die te

geven' (vs. 38). Deze Engel is niemand minder dan de Zoon van God. Calvijn (1509-1564) schrijft bij deze woorden: 'Met de Engel verkeerde hij als Diens dienaar. Over de Engel spraken we al vroeger (bij vers 35). Mozes wordt op deze wijze onder Christus geplaatst, opdat hij onder Diens leiding en toezicht God gehoorzaamheid betone. Christus is ook heden ten dage nog de opperste Werkmeester in de toebereiding van de zaligheid voor Zijn volk (...). De engelen waren dienaren en getuigen Gods, opdat het gezag der wet vast en blijvend zou zijn'.

Engel des verbonds

Ook Mozes heeft alléén met God kunnen omgaan door Christus, de Middelaar, de Engel des verbonds. Alle genade en gemeenschap is er door Jezus, in de Geest. Nog één keer laten we bovengenoemde reformator aan het woord: 'Men moet dit weten, dat van den beginne der wereld aan, God geen gemeenschap gehad heeft met de mensen, dan door tussenkomst van Zijn eeuwige Wijsheid of Zoon. Waarom ook Petrus leert dat de heilige profeten door de Geest van Christus gesproken hebben; en Paulus zegt dat Hij de Leidsman des volks was in de woestijn'. Als het om de gestelde vraag gaat, mogen we dus zeggen: de wet is gegeven door God, vanwege Christus en via de engelen.

Wat blijft Gods wet dan van betekenis in het leven der genade. Niet om te komen tot wettische werkheiligheid maar wel tot een voortdurende veroordeling van onszelf en al het onze. Als een tuchtmeester tot de Wetsvolbrenger, Jezus Christus. Verstaat u, lezer(es), wat u hier leest? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.